

Caroline van der Plas zou moeten pleiten voor een noodwet om de asielcrisis en het woningtekort aan te pakken

Posted on 16 augustus 2025 by Eduard Bomhoff

'Migratie wordt speerpunt BBB' kopte *De Telegraaf* woensdag in vette letters op de voorpagina. Blije gezichten in het hoofdkantoor van BBB in Colmschate. Zo'n perfecte opening is een paar extra Kamerzetels waard. Maar dan gaat het artikel verder op pagina 4*:* 'Harde financiële keuzes maakt BBB overigens nog niet.'

Daar ligt de munitie klaar voor VVD-minister van Financiën Eelco Heijnen. Die popelt om in de voetsporen te treden van zijn grote voorganger en partijgenoot *il duro* Gerrit Zalm. Hij zal in de aanval gaan tegen Caroline van der Plas en haar tergend vragen hoe zij meer geld wil uittrekken voor defensie, maar tegelijk niet wil bezuinigen op de AOW en de zorg.

Waar het echt om gaat

Experto crede: geloof hem die het heeft meegemaakt. In september 2002 zat ik als minister in het kabinet-Balkenende I te luisteren in vak K toen Zalm op die manier de lachers op zijn hand kreeg. Onze fractievoorzitter van de LPF had bij een interruptiedebat niet alle cijfers paraat en werd door Zalm weggezet met een sneer in de trant van 'u moet eerst uw huiswerk beter doen'. Het ging allemaal nergens over, maar de VVD had haar doel bereikt.

Een miljard hier of een miljard daar is belangrijk, maar is niet waar het nu echt om gaat. In mijn woonplaats bestaat meer dan 30 procent van de bevolking uit immigranten en hun kinderen. Nederland is diep verdeeld over wat daar uit volgt. 'Iedere oprechte vluchteling blijft welkom' is één opvatting. Daar tegenover staat: 'Een verzorgingsstaat is niet te combineren met vrije immigratie uit arme landen', de bekende waarschuwing van Nobelprijswinnaar Milton Friedman. De politiek moet beslissen. Snelrecht voor binnenkomers over land uit België en Duitsland? Geen uitkering voor wie niet z'n best doet om Nederlands te leren? Of doorgaan met open grenzen en royale steun? Daar moet het over gaan in de campagne en in de Tweede Kamer, en niet over wie uit het hoofd de meeste cijfers uit de Miljoenennota paraat heeft.

Wat is dan een goede strategie voor Van der Plas en haar collega's bij de andere partijen rechts van de VVD? Hier is mijn (ongevraagde) suggestie:

(1) Leg uit dat VVD, CDA en heel links hun voorstellen laten doorrekenen door het Centraal Planbureau (CPB), en dat die partijen werken binnen de huidige wetten, regels en bureaucratie (als een partij al een verandering in een wet voorstelt, is het CPB geheel correct afkerig om daar direct effecten van te schatten, want die wet moet eerst langs de Raad van State en we weten hoe lang dat duurt).

(2) Doe een appèl dat we voor asiel en woningnood van een noodtoestand mogen spreken.

(3) Leg uit dat in onze vastgelopen economie met negatieve groei in de industrie en de landbouw en nu ook nog dreigende krimp in de horeca door hogere btw, er niet genoeg geld binnenkomt voor zorg, onderwijs, en infrastructuur, en zeker niet voor meer defensie.

(4) Pleit daarom voor een korte noodwet waarin de koning de regering de bevoegdheid geeft om bij Koninklijk Besluit (KB) bestaande wetten op gebied van asiel, woningbouw en klimaat op te schorten.

Brits voorbeeld

Dat kan, want er zijn voorbeelden. Ik ben econoom, geen jurist en weet niet wat bij ons nu de procedure is met de noodartikelen in onze grondwet en hoe we precies de noodtoestand van 1914 (bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog) correct voor 2025 kunnen updaten. Maar ik kon wel in *Hansard* (het verslag van de debatten in het Britse parlement) het meer recente voorbeeld uit het Verenigd Koninkrijk nalezen. Nadat Winston Churchill in mei 1940 zijn regering had gevormd stuurde hij vicepremier Clement Attlee (Labour) naar het Lagerhuis om in één dag de noodwet uit 1939 aan te passen en de geldigheidsduur te verlengen.

'In een moeilijke noodsituatie als deze vraagt de regering om de nodige bevoegdheden,' zei Attlee. 'Dit is een machtigingswet op grond waarvan regelgeving kan worden gemaakt. Ik wil een indicatie geven van het soort regelgeving en het soort controle dat eventueel moet worden uitgeoefend.' Bijvoorbeeld in de bouwsector: 'Het is van essentieel belang dat alle bouwactiviteiten naar behoren worden gecontroleerd, samengebracht en gecoördineerd.' Lagerhuislid Graham White sprak in het debat namens velen toen hij zei: 'Ik geloof dat de introductie van dit wetsvoorstel en de verklaring van de vicepremier met een gevoel van grote opluchting zullen worden ontvangen door een grote meerderheid van de mensen in het land.'

Kikkers en stikstof opschorten

Van der Plas hoeft niet nu aan te geven welke Koninklijke Besluiten precies nodig zijn nadat de Tweede Kamer een algemene noodwet zou hebben aangenomen. Daar hebben we genoeg ambtenaren voor. Cruciaal is dat die ambtenaren dan niet opschrijven wat zij zelf het beste vinden, maar instructies uitwerken. Bijvoorbeeld over de woningbouw. Is het denkbaar om bij bestemmingsplannen tijdelijk één enkele ronde te doen bij de Raad van State – zoals bijvoorbeeld in Japan altijd al gebruikelijk is – om eindeloze procedures te voorkomen? En: welke wetten en regels moeten tijdelijk buiten werking worden gesteld om na één ronde bij de Raad van State direct te kunnen gaan bouwen?

En dan bij KB, geautoriseerd door een noodwet, de raad kort houden en wetten en regels over vleermuizen, kikkers en stikstof tijdelijk opschorten totdat er meer huizen staan.

De ambtenaren zullen zo'n noodwet verschrikkelijk vinden, en dat kunnen ze op 29 oktober tot uitdrukking brengen met hun stem voor links. Als bij de verkiezing 'rechts' toch wint, dan kunnen PVV, BBB, JA21, SGP en andere partijen rechts van het midden een noodwet van één pagina indienen.

Ontkomt Van der Plas op deze wijze aan de voorspelbare aanvallen van de VVD op haar financiële degelijkheid? Eerder zei ze al wel eens vermoeid: 'Ik denk soms dat we in een kleuterklas zitten.' Met een noodwet zou ze nog effectiever de VVD kunnen riposteren. We kunnen dan immers voor asiel en migratie miljarden uitsparen, terwijl andersom een noodwet voor de woningbouw miljarden oplevert, alleen al dankzij de btw op de nieuwe huizen. Er is dan ook meteen genoeg geld om af te zien van de gevaarlijke verhoging van de btw voor de horeca.

Gezond boerenverstand

Bovendien is het voorstel van BBB om doorbetaling van loon door werkgevers te beperken tot één jaar goed voor de groei, want het vermindert de discriminatie tegen oudere werknemers. Als dankzij de noodwet bovendien minder ondernemende jongeren emigreren naar Spanje en er enig optimisme terugkeert bij het mkb, wordt de economische groei nóg positiever. Meer groei is meer geld voor alles.

Caroline van der Plas zou dus zo kunnen interrumperen: 'De VVD zit met haar berekeningen vast in de huidige ellende van wetten, bureaucratie, Johan Vollenbroek en de Raad van State. Dan liever miljarden ruimte op de begroting met een noodwet. Gezond boerenverstand, toch?'

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk.* ***Doet u mee?*** *Hartelijk dank!*